

Informacja prawna dotycząca uprawnień pielęgniarki POZ

Kwalifikacje pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. - o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.), która w art. 5 pkt 25 wskazuje, iż pielęgniarka taka winna:

1. posiadać ukończone szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie pielęgniarstwa: rodzinnego, pediatrycznego, środowiskowego, środowiskowo-rodzinnego, przewlekle chorych i niepełnosprawnych, opieki długoterminowej, w ochronie zdrowia pracujących, środowiska nauczania i wychowania, zachowawczego, promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej lub
2. posiadać ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa: rodzinnego, pediatrycznego, środowiskowego, środowiskowo-rodzinnego, przewlekle chorych i niepełnosprawnych, opieki długoterminowej, w ochronie zdrowia pracujących, środowiska nauczania i wychowania, zachowawczego, promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej lub
3. odbywać szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie pielęgniarstwa: rodzinnego, pediatrycznego, opieki długoterminowej, środowiska nauczania i wychowania, zachowawczego, promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej lub odbywać kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa: rodzinnego, pediatrycznego, opieki długoterminowej, środowiska nauczania i wychowania, zachowawczego, promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej lub
4. posiadać tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa oraz co najmniej trzyletni staż pracy w podstawowej opiece zdrowotnej.

W przypadku nawet gdy pielęgniarka POZ wykonuje świadczenia na zlecenie lekarza wymóg ten - posiadania odpowiednich kwalifikacji do wykonywania zadań pielęgniarki POZ jest konieczny do spełnienia.

Nie budzi wątpliwości fakt, że w procesie terapeutycznym główną rolę odgrywa lekarz, który na podstawie postawionej przez siebie diagnozy wydaje pielęgniarce, zlecenie lekarskie będące istotnym elementem tego procesu. Faktem jest, iż to lekarz ponosi odpowiedzialność za „treść” zlecenia np. zlecane środki farmaceutyczne i materiały medyczne, przy czym pielęgniarka ponosi odpowiedzialność za prawidłowe wykonanie zlecenia lekarskiego zgodnie z posiadanymi przez nią kwalifikacjami aktualną wiedzą medyczną, dostępnymi jej metodami i środkami oraz zgodnie z zasadami etyki zawodowej i ze szczególną starannością.

Obowiązek wykonania zlecenia lekarskiego jest nakazem ustawowym, nie ma on jednak charakteru bezwzględnego, i w pewnych sytuacjach zlecenie nie powinno być realizowane. Mianowicie, pielęgniarce przysługuje prawo odmowy jego realizacji jeżeli zakres tego świadczenia przekracza zakres posiadanych kwalifikacji. Jeżeli zatem dane świadczenie wymaga wiedzy i umiejętności, których pielęgniarka nie posiada - winna odmówić jej realizacji (art. 12 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej).

Odmowa realizacji nie może nastąpić jedynie w sytuacji, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować stan nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Zatem dla oceny czy dana pielęgniarka wykonując świadczenia POZ (np. poprzez dokonywanie ich podczas wizyt domowych) spełnia kwalifikacje pielęgniarki POZ - zważyć należy, czy są one zgodne z treścią art. 5 pkt 25 ww. ustawy. Jeżeli osoba określona w zapytaniu jako "pielęgniarka anestezyjologiczna" nie posiada kwalifikacji, o jakich mowa w art. 5 pkt 25 ww. ustawy - nie spełnia na wymagań koniecznych dla wykonywania świadczeń pielęgniarki POZ.

Jedynie na marginesie wskazać należy, iż oczywiście poszczególne świadczenia pielęgniarki POZ, wymienione w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2005 r. w sprawie zakresu zadań lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 214, poz. 1816) jak np. „podawanie leków różnymi drogami” są zbieżne z tymi, jakie mogą wykonywać inne pielęgniarki w ramach swoich kompetencji związanych z samym posiadaniem prawa wykonywania zawodu,

nie konieczne, w ramach realizacji świadczeń POZ. W takiej jednak sytuacji będą to po prostu świadczenia pielęgniarskie, nie zaś wykonywania czynności pielęgniarki POZ.

Z poważaniem

RADCA PRAWNY
Aleksandra Krzemińska

tel. kom. 668 813 610
e-mail: krzeminska@radcyprawni.opole.pl
www.radcyprawni.opole.pl
Adres siedziby: ul. Ligonia 13/4, 45-362 Opole
tel. 077 453 12 17
fax 077 453 02 93

